

Sygn. akt I C 548/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2017 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny:
Przewodniczący: SSR Tadeusz Kotuk
Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Szymańska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 października 2017 r. w G. sprawy z powództwa S. S. przeciwko I. K. z udziałem prokuratora Prokuratury Rejonowej w Gdyni oraz interwenienta ubocznego Gminy M. G.

o eksmisję

I. oddala powództwo;

II. kosztami procesu obciąża powoda, uznając je za poniesione;

III. nakazuje ściągnąć od powoda S. S. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni kwotę 639,36 zł (sześćset trzydzieści dziewięć złotych trzydzieści sześć groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;

IV. kosztami interwencji ubocznej obciąża Gminę M. G., uznając je za poniesione.

Sygn. akt I C 548/17

UZASADNIENIE

Stan faktyczny

W dniu 20 lutego 2014 r. doszło do zawarcia umowy w formie aktu notarialnego pomiędzy I. K. a S. S.. Umowa obejmowała sprzedaż przysługującego pozwanej prawa do lokalu (księga wieczysta (...)) za cenę 160.000 zł. Umowa obejmowała także ustanowienie na rzecz sprzedającej służebności osobistej mieszkania (odpłatnej – za wynagrodzeniem na poziomie 130.000 zł i dożywotniej). Służebność została ustanowiona pod warunkiem rozwiązującym – polegającym na tym, że w wypadku gdyby łączna kwota zaległości I. K. z tytułu opłat związanych z eksploatacją lokalu przekroczyła 8.000 zł, służebność wygaśnie.

Dowód: umowa, k. 8-9

Ocena dowodów

Akt notarialny dołączony do pozwu jako taki nie był kwestionowany i stanowi podstawę ustaleń faktycznych.

Pozwana (ściślej: jej opiekun, ustanowiony dla pozwanej jako osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie) wniosła o oddalenie powództwa, w czym zawiera się niewątpliwie kwestionowanie okoliczności, na których opiera się powództwo. Jedną z niezbędnych okoliczności wymagających w tej sytuacji (art. 6 k.c.) udowodnienia przez stronę powodową było wykazanie, że spełnił się warunek (rozwiązujący) przewidziany w umowie z dnia 20 lutego 2014 r. Powód nie przedstawił żadnego dowodu na tę okoliczność, nie stawił się na przesłuchanie w charakterze strony (dowód ten w takiej sytuacji podlega pominięciu na mocy art. 302 § 1 k.p.c.). Reasumując, powód nie udowodnił tego, że pozwana włada lokalem bez tytułu prawnego.

Kwalifikacja prawna

Jakkolwiek już sama ocena dowodów skutkuje uznaniem powództwa za niezasadne (nieudowodnione), to należy też stwierdzić, że warunek rozwiązujący przewidziany w § 3 ust. 1 umowy stron w okolicznościach sprawy należy uznać za sprzeczny z zasadami współżycia społecznego. Własność lokalu jest z reguły jedynym istotnym składnikiem majątku osób w podeszłym wieku w Polsce. Nie ma żadnego dowodu, że inaczej jest w przypadku pozwanej. Z całokształtu umowy stron wynika natomiast, że pozwana utraciłaby prawo do zajmowania lokalu mimo zastrzeżenia mimo zastrzeżenia dożywotniej służebności automatycznie na skutek powstania zadłużenia w kwocie 8.000 zł, które przecież może zaistnieć także z przyczyn niezależnych od pozwanej. Wygaśnięcie służebności następowało by nawet bez dodatkowego terminu na uregulowanie należności. Nie określono też w umowie, czy owa zaległość (skutkująca rozwiązaniem służebności) ma dotyczyć wyłącznie długów powstałych po zawarciu umowy, czy też istniejących w czasie jej zawierania – warunek w tym zakresie jest niedostatecznie określony i może być dowolnie interpretowany przez strony, co jest nie do pogodzenia z istotą służebności osobistej, jako prawa o celu stabilizującym na dłuższy czas byt uprawnionego (dożywotnio). W okolicznościach sprawy służebność osobista ustanowiona na rzecz samotnej, starszej (ponad 75-letniej) kobiety miałaby więc znacznie niższy poziom ochrony prawnej, niż zwykła umowa najmu. W tym ujęciu ów warunek jest zdaniem Sądu nieakceptowalny, rażąco krzywdzący dla pozwanej i z powyższych kilku kumulujących się przyczyn sprzeczny z zasadami współżycia społecznego.

W takiej sytuacji warunek rozwiązujący uważa się warunek za niezastrzeżony (art. 94 in fine k.c.), co oznacza, że służebność nie wygasła, a więc pozwana ma w dalszym ciągu obowiązujący tytuł prawny do zajmowania przedmiotowego lokalu.

Mając powyższe na uwadze powództwo eksmisyjne oddalono na mocy art. 222 § 1 k.c. a contrario (**punkt I** sentencji).

Stanowisko prokuratora – dalej idące w kwestii oceny umowy stron – nie było konieczne do szczegółowego rozważania (lub oczekiwania na wynik odrębnego procesu o stwierdzenie jej nieważności), gdyż ustalenia i oceny prawne przeprowadzone przez sąd w niniejszym procesie prowadzą w istocie do skutków tożsamyh z wnioskami prokuratora, który wnosił o oddalenie powództwa.

Koszty

O kosztach procesu orzeczono na mocy art. 98 § 1 k.p.c. obciążając nimi przegrywającego powoda (**punkt II** sentencji).

W **punkcie III** sentencji nakazano ściągnąć od powoda koszty przeprowadzenia opinii psychiatrycznej (art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, 639,36 zł).

W **punkcie IV** sentencji kosztami interwencji obciążono Gminę, na mocy art. 107 k.p.c., gdyż nie zachodziły podstawy do obciążenia nimi stron procesu.